



# БҮРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ.  
БҮРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1979 оной мартын 8, четверг Сэн 2 мүнгэн

## СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ

Социалист Эсгэ ороной алдарт басгад!  
Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитет  
Советскэ Союзай Верховно Соведай Мартын 8-наар  
уулаа, үнэн зүрхэнөө амаршална!

Эхэ жэлий хабарай найндар манай орон дотор бухы совет  
найд политическ ба ажалэй эхэ эрбэжин оршон байдалда  
нэгдэлгэдэ байна. СССР-эй Верховно Соведай Хунгалта  
Советскэ демократин илан мандалгын, Коммунист партиа  
наар тойрон жасган совет хунуудэй бата жасгаалы, тэр  
дотодоын болон гададын политикын, КПСС-эй Цент  
ральна Комитетэй, нүхэр Л. И. Брежнев тургуулай ЦК-гай По  
литбюрогой олон янзын ажал абуулгыг бүгдэ арадай дэм  
жигын толотомо гэртэ болоо.

Арад зон 487 эрхим түрүү басагадаа СССР-эй Верховно  
Соведай Хунгалта Эхэ бүхэ капиталист оронудай парламен  
тад хамтадан асарган олон болоо. Олон миллион  
хунууд нотагай Совет дүдэй депутатауд, предпритиуны  
колхоз, совхозуудыг, эхэ зургаануудыг толгойлдог, пар  
тия, профсоюз ба комсомолой эхэ үрэг эхэ  
хүдэлдэг юм.

Совет эхэнэрнүүд үндэр мэдэрэлтэй, ажалэй ба политич  
эсгэ үүсхэлтэй, Эхэ орондоо хиаарлашгүйгөөр бээ  
лэй, элэн сэхэ интернационализмын мэдэрэлтэй юм. Эдэ  
бүхэ шэнжэ шагнаруудын революцион ба гражд  
найд дуян соогуур, түрүүлш тусбэ табан жэлүүдэй ба  
нагуур дээр, фашизмтай хэрэгэй шэрүүн тэмсэлдэ, хар  
нэ гүрэнэй, шэнж гүрэн элдүүрилгын баатар габьяата  
хунууд мундэлжэ, хэзэ бүхэ бэйжэжэн байгаа. Мүнөө, хү  
нэй түгэс социализмын эрхэ байдалда, Таанар эршүүлтэй  
эсгэ зэвсөн байгуулы ажал хүдэлдэгдэ, совет арадай гай  
халта амжалтануудыг туйлалгада нэрэтэй солотойгоор хам  
тансанат.

Эхэ бүхэ үүсхэлтэй түлөө, КПСС-эй XXV съездын түүхтэ  
мэдэрлүүдэй бээүлгэдэ, үйлдбэрин ашаг үрэг ба хү  
нэй орон шэнж дээшлүүлхын түлөө бүгдэ арадай тэмсэл  
эсгэ хэ хэ хэ хэ хэ ороулжа байдагтайн түлөө парти Таа.

надта эсгэ сүсашагүй ажалшад, дүлэтэ патриотуудта ба  
яр баясаллан хүргэнэ.  
Эсгэ оройнойго эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөл  
гэдэ Таанар аша габьяа сэгнэшгүй эхэ. Арадай гэгээрэл  
дэ, элүүрйе хамгаалгада, худалдаа наймаанда, хүн зонэй ажа  
буудал хангалтада — шадмар гарай, хүбэлгэн ухаан бодолой,  
эзэн ёһоной хэрхэ хүрса нодонэй, урин дулаан, энэрх  
хайхан сэдхэлэй хэрэгтэй бүхэ газарта эхэнэрнүүд шиндх  
хы үүргэ дүүргэдэг байна.

Эхэнэрнүүд, үхбүүд болон гэр бүлэ тухай анхарал орол  
долго хадаа манай обштын хуули ёһон, манай парти бо  
лон гүрэнэй ажал абуулгын таһаршгүй хуьинь мүн. Энэ шу  
хал дүрим СССР-эй Конституци дотор батагдагданай. Эхэ  
эхэнэр нэрэ хүндээр хүрээлэгдэнэ, тэрэндэ али бүхэ ту  
һаламжа, дэмжлэг үзүүлэгдэдэг.

Совет эхэнэрнүүд партиин социальна политикын үрэг дү  
гүүдэ улам үргэнөөр мэдэржэ байна. Жэл бүхэндэ олон  
миллион бүлэ шэнж гэр байра толлоно, хүгэдэй ясинууд,  
садууд, элдүүрхүүлгын эхмнүүд үргэдэгдэнэ. Шэнж хүр  
гүүлүүд, пионерүүдэй ордонууд бэригдэнэ. 13 миллионхо  
дээшэ үхбүүд хүрүүлгэдэ ороодуй хүгэдэй эхэ зургаанууд  
та хүмүүжүүлэгдэнэ.

Хүндэтэ эхэнэрнүүд, ургажа яваа залуу үетэний ухаат  
сэсэнээр хурган хүмүүжүүлэгдэдэ! Таанар эхэнэрнээр,  
хелуун анхаралаар манай үхбүүдэ дулаасуулга, совет хү  
нэй эрхим хайн шэнжүүд — коммунизмад үнэн сэхэ байл  
га, ажалша бүхэргэ зан ябадал, сээр найхан абары, Эхэ  
орондоо хамгаалаар бэлэн байхээр эдэрэйе хүмүүжүүлгэ,  
Энэнэйтын түлөө Таанарта бүгдэ арадай баяр хүргэнэдэй!

1979 он Үхбүүдэй улсхоорондын жэл гэжэ сонсохондой,  
Советскэ Союз — эл жергалта, баяр баясалтан хүүгэдэй  
орон мун. Парти болон гүрэн эхэнэрнүүдэй ажалша арга бо  
ломжыг, хуудал байдалыг хайжаруулаха тухай, эдир халаанэй  
эсхэ элдүүр байгаа, али бүхэ талаараа урган хүгжээ тухай  
саншадашы анхаралаа хандуулаха, бүхэ юумэ — үхбүүдэ  
гэжэн Ленинэй заабарине бодото дээрээ сэхэ шууд бээ  
лүүлжэ юм.

Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитет.



Хунгуулийн Центральна Комиссийн Түгэсхэлэй Заседани  
Мартын 7-до Москвада Союзуудай байшан соо хунгуу  
лийн Центральна комиссийн түгэсхэлэй заседани боложо  
үнгэрбэ.  
Комиссийн түрүүлгэжэ А. И. Шибеевай дуралхалаар СССР-  
эй арбадах зарлалай Верховно Соведай Союзай Соведай  
болон Национальностуудай Соведай мандатна комисси  
нуудта хунгуулийн бухы округуудай тусхай документүүдэй  
дамжуулан үргэхэ шиндхэбэри баталан абтаа.  
СССР-эй Верховно Соведай Хунгалтын бэлдхэлдэ ба тэр  
эрингэ үнгэрэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабадхан союзна ба  
автономито республикануудай, автономито областнуудай  
болон автономито округуудай хунгуулийн комиссиуудта,  
хунгуулийн округуудай хунгуулийн комиссиуудта, ар  
дайд депутатаудай Соведаудай хүдэлэрлэхэдэ, гүрэнэй  
болон нийтын органиууд, эхэ зургаанууд болон организа  
цинуудта хунгуулийн Центральна комиссийн зүгөө А. И.  
Шибеев баяр баясаллан хүргэбэ.  
Хунгуулийн Центральна комисси өөрингөө хүдэлэри энэ  
гээр түгэсхэлэй (ТАСС).

### Хунгуулийн Центральна комиссийн мэдээсэл

СССР-эй арбадах зарлалай Верховно Соведа  
1979 оной мартын 4-дэ хунганан хунгалтын дунгууд тухай

Хунгалтын дунгууд	Хүннүүдэй тоо	Эрхэмнүүдэй тоо	Эхэ бүхэ үүсхэлтэй түлөө
Гүрэнн ССР	3.149.088	3.149.034	99,99
Азербайджан ССР	3.033.134	3.033.108	99,99
Литвагай ССР	2.264.840	2.264.678	99,99
Молдавийн ССР	2.546.638	2.546.304	99,99
Латвийн ССР	1.809.546	1.809.289	99,99
Киргизий ССР	1.795.712	1.795.646	99,99
Таджикгай ССР	1.763.680	1.763.620	99,99
Арменин ССР	1.619.599	1.619.543	99,99
Туркменин ССР	1.310.167	1.310.139	99,99
Эстонин ССР	1.046.727	1.046.568	99,98

### Союзай Соведайд Хунгалтын Дунгууд

Союзай Соведайд хунгаха хунгалта үнгэрхын тулада  
СССР-эй газар дээрэ хунгуу  
лийн 750 округ байгуу  
лдаа нэн. Хунгалта хунгуу  
лийн бүхэ округуудта үн  
гэрлэдөг.

Союзай Соведайд депутат  
та кандидатудай түлөө  
174.734.459 хунгалта дуу  
гаа үгөө, энэнь 99,89 про  
цент болоо. Кандидадуудта  
арсажа 185.422 хунгалта  
дуугаа үгэһэн байна. СССР-  
эй Верховно Соведайд хун  
гаха тухай Хуулийн 54-дэ  
кы статьяй үндээр хунгуу  
лийн 32 билеттэй үнэн  
тэ баш гэжэ мэдэрэгдэ.  
Союзай Соведайд хунгаха  
үгэдэ дуугаа үгэлгын үрэг  
дүнгүдэй нимэ:

Союзай республика	Хунгалта дунгууд	Хүннүүдэй тоо	Эрхэмнүүдэй тоо	Эхэ бүхэ үүсхэлтэй түлөө
РСФСР	96.666.821	99,85	148.901	8 405
Украинин ССР	35.447.562	99,97	10.086	— 144
Белоруссин ССР	6.631.321	99,96	2.484	— 28
Узбегай ССР	7.191.112	99,97	2.155	— 39
Казахай ССР	8.472.239	99,89	9.299	— 41
Гүрэнн ССР	3.148.797	99,99	235	— 14
Азербайджан ССР	3.032.954	99,99	154	— 15
Литвагай ССР	2.263.933	99,97	743	— 9
Молдавийн ССР	2.544.851	99,94	1.453	— 11
Латвийн ССР	1.807.230	99,89	2.051	8 7
Киргизий ССР	1.793.826	99,90	1.819	1 9
Таджикгай ССР	1.763.620	99,97	588	— 9
Арменин ССР	1.619.393	99,99	148	— 8
Туркменин ССР	1.309.469	99,95	670	— 7
Эстонин ССР	1.041.919	99,86	4.636	13 4

Фэй шэнж Конституци  
ланнаа хойшо энэ  
анах туруушын  
аргадэгдэб. Тэрэндэ  
нэг бэлдхэл, тэрэний  
хэдаа арад зоной  
үргэн эхэ хабаадла  
р бээлүүлэгдэ. Хэ  
ндон совет эрхэтэд

Бухы хунгалта	Хунгалта хунгалта дунгууд	Хүннүүдэй тоо	Эрхэмнүүдэй тоо	Эхэ бүхэ үүсхэлтэй түлөө
96.836.646	96.816.019	99,98		
35.459.299	35.457.663	99,99		
6.634.114	6.633.805	99,99		
7.193.281	7.193.267	99,99		
8.481.702	8.481.538	99,99		

### НИСЛЭЛ ХОТОДОМНАЙ — УЛААН ТУГ

1978 оной бүхэсоюзна социалист мурысөөндэ үндэр ам  
уудуудыг туйлаһанайгаа түлөө республикнай  
хото — Улаан-Үдэ город КПСС-эй ЦК-гай  
СССР-эй Министруудай Соведай, ВЦПС-эй, ВЛКСМ-эй  
ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа гээд мэдээ  
лэгдэб. Улаан-Үдэ үндэр шан баруулагдаа зориулагдаан  
хото бэрэ ёһолой оршон байдалда үнгэрбэ. Городой  
шагналад байрай энэ суглаа партиин Улаан-Үдэн гор  
дой нэгдэлгэдэ А. М. Беляков нээгээ.  
Центральна Комитетэй гэгшүүн КПСС-эй Бу  
рожайн обкомой нэгдэлх секретарь А. У. Модогов үгэ  
бэ. Манай республикнай нислэл хото Улаан-Үдэн  
ЦК-гай, СССР-эй Министруудай Соведай,  
ВЦПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар  
шагнадаг ушар партиин Центральна Комитетэй манай  
хото хунууд аша үргэжэ хандуулаа анхаралай үшөө нэгэ  
гээд болоо, гээд нүхэр А. У. Модогов тэмдэглэдэ.  
Республикнай промшленин продукция дүрбэнэй гур  
дун үшөө Улаан-Үдэд үйлдбэрилэгдэдэг. Унгарош  
хото социалист мурысөөндэ Лениней орденго локомоти  
вны заабаринго заводой. Ажалай Улаан Туга ор  
дон эхэ зонгоно заводой, прибор буталгын, судна бу  
гын, шээгэй заводуудай, нарин сэжбын, мебель бу

тээгын, модо болбосоруулгын комбинадуудай коллекти  
вүдэй һайн дунгуудыг харуулаа.  
Үнэрэгшэ жэлдэ Улаан-Үдэнийн 6 мянган булэ  
шэнж байра абаа. Тингэбэше, ажал хэрэгтэйнай дутуу  
дунданууд үсөөн бэшэ. Үндэр шагнал тогтоон абажа бай  
халдаа. Улаан-Үдэнийн ажалшад арга боломжонуудта бу  
хыднэ хэрэгжээ, 1979 ондо шэнж амжалтануудыг туй  
лаха бээ гэжэ найдажа байһанаа үгэ хэлэгшэ мэдүүлэ.  
Улаан нүхэр А. У. Модогов КПСС-эй ЦК-гай,  
СССР-эй Министруудай Соведай, ВЦПС-эй, ВЛКСМ-эй  
ЦК-гай үмөнзөө дамжуулгын Улаан туг Улаан-Үдэн  
ажалшад түлөөлөгшэдэ сугларалгадлай үни удаан үр  
гэжэллэн алба ташалган дор баруулажа, үшөө дахин  
Улаан-Үдэн ажалшад үнэн зүрхэнөө амаршалба.  
Үндэр шагналада харюу болгон үгэ хэлэгшэ, авиаза  
водой фрезеровщик Т. И. Федоров, локомотивна депогай  
машиинист В. И. Ангапов, нарин сэжбын комбинадайд ди  
ректор К. П. Алдыман, гэр барилгын комбинадайд партко  
мий секретарь Г. И. Тарханов, КПСС-эй Улаан-Үдэн  
горкомой нэгдэлх секретарь А. М. Беляков болон бусад  
үгэ хэлээ.  
Суглаанда хабаадагшад партиин Центральна Комитет  
дэ, нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ амаршалгын бээгэ  
элгээгээ.

### Нүхэд Л. И. Брежнев болон Я. Кадарай уулзалга

КПСС-эй ЦК-гай Гене  
ральна секретарь, СССР-эй  
Верховно Соведайд Прези  
дентууд Түрүүлгэжэ Л. И.  
Брежнев хани ёһоной алба  
най хэрэгээр Советскэ Со  
юзда эрээд байһан Венгрии  
Хүдэлмэришөөнэй социали  
ст партиин ЦК-гай Нэгдэлх  
секретарь Я. Кадартай мар  
тын 6-да Кремль соо уул  
залба.

Совет-венгер али бүхэ  
харилсаа холбоон амжал  
татайгаар хүгжөөгдэжэ ба  
йна. КПСС-эй болон ВСРП-  
гай хоорондохой нягта хол  
боо барисан энэ талаар  
шиндхэлх нүлөө үзүүлнэ гэ  
жэ нүхэд Л. И. Брежнев,  
Я. Кадар хоёрлөөдөй үгэдэ  
сэдхэхээ хангалар тэм  
дэглээ. Дүй дүршлөө үрэг  
гэнээр халаан абалсаа,  
Центральна Комитедүүдэй  
хоорондохой саг үргэлжэн  
холдэй ходо ходо уулзалга  
нууд хоёр партиин ажал  
абуулгыг баяжуулаа. СССР-  
эй ба ВНР-эй урда табиг  
дан асуудлануудыг таар  
ражатай хайнаар, зүбөөр  
шиндхээ арга олгоно.

Экономинын талаар со  
вет-венгер холбоо хүгжөө  
лын холын хараата асуу  
далнууд уулзалгын үгэдэ  
зүбшэн хэлэгшээ. СЭВ-эй  
оршондохой харилсаа холбо  
ной удаан болзорлой гол шу  
хала программа бээлүүлгэ  
дэл адли, хоёр талын үндэ

һэ хуури дээрэ үйлдбэрине  
хамжаанай, тусхай шэглэл  
тэй болголой Советскэ Сою  
зай ба Венгрии экономик  
но саашадна хүгжөөхын  
тула, бүхэ социалист хани  
нэгдэлтэ ороноудай эконо  
микчла хүсэ шадальтэ бэй  
жүүлхын тула бата найдамтай  
үндээ хуури табиха гэжэ  
найдажа байһанаа мэдүүл  
гэдэ.

Социалист хани нэгдэлтэ  
бусад оронудтай, мүнөө үс  
сагай түлөө харюусалтанай  
байһанаа мэдэрэгдэ бүхэ хү  
сэнуудтай хамта Советскэ  
Союз болон Венгрии дэлхэй  
дээрхи политическэ байж  
дай хайжаруулахы шиндхэн  
хэй гэжэ Л. И. Брежнев,  
Я. Кадар тэмдэглээ. Стра  
тегическэ добтолхы буюу зө  
сэргүүдэ хиаарлаха талаар  
үнгэрэгдэдэг совет-амери  
кан хоёрлөөдөнүүдэ ам  
жалтайгаар түгэсхэлтэ энэ  
хэрэгэй аша туһада харюу  
саха байна.

Варшавска Договорой эми  
нин Политическэ зүбшэ  
лэлгын комитетэй Москва  
да абтаһан Деклараци дотор  
тодорхойлогдохой програм  
ма шахардуу байдал хүла  
руулаха, буюу зэбсэг хурха  
халаар шэглүүлэгдэнхэй. Энэ  
программыг хүгжөөжэ тус  
лаар гаргагдан шэнж үс  
лэлүүдэ болото дээрнэ  
бээлүүлхэ, тусхайлбал, нэгэ  
нэгдэндэ эсэргүүтээр ядэр  
на, мүн юрын буюу зэбсэгүү

дэе туруулан хэрэгжээгүй  
тухай Договорт нигтэ Евро  
пийн зүбшөөндэ хабаадагш  
дай хоорондоо баталха, энг  
рэй найдаада бэйжүүлгэ  
талаар шэнж хэмжээнүүдэ  
абаха тухай үгээс ойлголсо  
хушала.

Улсхоорондын байдалай  
гол шуухала асуудлануудар  
наамжануудта хэлсэхэ үе  
дээр нүхэд Л. И. Брежнев,  
Я. Кадар Зүүн-Урда Азида  
хэй байдалда онсо анхарала  
хандуулаба.  
Вьетнамай Социалист Рес  
публикада зүрюу Хитадай  
эзэрхэг туримхэй абуулгыг  
Советскэ Союз болон Венг  
рии шууд эсэхэр буруушаана.  
Тэрэнтай наанала нэгдэхэ  
гээшэ интернациональн ял  
гамнай болон гэжэ тооло  
но. Бээе даһан байдала  
хамгаалахада, Вьетнам эб  
найрамдал болон улсхоор  
ондын аюулгүй байдал бэй  
жүүлхын түлөө ардуудай  
бээе дагаад хүгжэлтүүгөө  
зам шэлэхэ эрхшүүдэй ба  
тадхын түлөө тэмсэнэ. Тин  
мэлээ вьетнам арадта ту  
һаламжа үзүүлэгэ — эб  
найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй  
ба үнэн зүүбэй түлөө тэмсэ  
дэг хүсэнүүдэй хамтын зо  
рилго мүн.

СРВ-дэ добтолһон Хита  
дай сэргүүдэй орон худара  
һөөргэнэ татагдан оруула  
гдаа хилбэ гээд Пекин мүн  
өөн мэдүүлнэ. Хэрбээ энэ  
нэй үнэн сэхээр бээлүүлгэ  
дээ хаань, нимэ шиндхэбэ.

Нүхэд Л. И. Брежнев болон  
Я. Кадарай уулзалга үнэн  
зүрхэнэй, хани барисанай,  
бүсэд туйлаһаа иоруунууд,  
мүн ВНР-һээ СССР-тэ байдаг  
элхэр сайд М. Шореш байлса.  
Сайлагта дээрэ нүхэр Л. И.  
Брежнев үгэ хэлэһэн байна.

### ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ, АХА ДҮҮГЭЙ ОРШОНДО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро  
мартын 6-да Кремлин Ехэ  
ордон соо ВСРП-гай ЦК-гай  
Нэгдэлх секретарь нүхэр  
Я. Кадарай хүндэлгэдэ сайллаг  
эмхидхэбэ.

Сайлагта дээрэ Л. И. Брежнев,  
В. В. Гршиин, А. А.  
Громько, А. П. Кирьяленко, А. Н.  
Косыгин, А. Я. Пель-

### Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Кадар!  
Хүндэтэ нүхэдүүд!  
Манай шэнж уулзалга  
СССР-эй Верховно Соведай  
хунгалтын дунгуудыг Совет  
ороной сорголло байһан үдэр  
нүүдтэ болобо. Эдэ дунгууд  
хадаа Коммунист партиин по  
литикын арадай шууд сэхэ,  
гүисэд дүүрэнгөөр дэмжээ  
байһыг үнэншээр харуу  
лаа. Энэнхэнэ бидэ бултада  
нэгэл тобоһолол хэнзбидэ —  
саашадашы Лениней хараа  
шугамаар найдамтайгаар да  
шанхай.

Нүхэдүүд! Нүхэр Кадарай  
албанай хэрэгээр мүнөө эрл  
дэ, хэршье болзорлой туй  
лаа, эхэ аша үргэнэ, нилээд  
эхэ юумэ хэхэ айллалта бо  
лоо. Амин шухала олон тоо  
ло асуудлануудта суг хамта  
даа адляар хандаха хараа  
шэглэлүүдэ бидэ тодорхой  
лоогдэб.

Бидэ гайхамшанта үе сагта  
ажануудай. Революционне  
хубилтанууд удаа дараан  
лан үргэлжэлгөөр, Камучин,  
Иранда болонон һүүлэй үйлэ  
хэрэгүүд энэиние гэршэлнэ.  
Тансал хүргэлтэ дэбжэл

нүүдтэ бидэ харюу үгээ  
шадха байнабди.  
Социалист хани нэгдэл хэ  
даа үнэ сэнгэй элдэб хуби  
лалтатай, саарһан мүнхэнэй  
үнэ сэнгэй буулга тохөөл  
дуудат, эгзэн шанга урдил  
дэотэй капитализмын эконо  
микчла эрхэ байдалаа ог  
толон тусгаарлагданхай бэшэ  
гээшэ. Энэнхэнэ уламжалан,  
социалист экономическэ нэг  
дэл хадаа манай эрээдүй гэг  
жэ илангаая али тодоор би  
дэй ойлгонобди. Эзэмнай ма  
най ороноудай национальн  
экономикны хүгжөөл, ара  
дай ажабайдал хайжаруула  
хы, дэлхэйн социализмын хүсэ  
шадальтэ саашадна бэйж  
үүлхэ үнэн зүб хараа шуг  
ман мүн болоно.

Эгээл нимэ эршэтэйгээр  
совет-венгер харилсаа хол  
боной хүгжэлтын асуудла  
нуудыг бидэ зүбшөөбди, энэ  
харилсаа холбоной, тэрэ тоо  
(Түгэсхэлэй 3-дах  
нуурта).





